DEO OPT. MAX. VNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET SANCTO LVCÆ ORTHODOXORVM MEDICORVM PATRONO.

QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM DIE IOVIS III. DECEMBRIS.

M. CAROLO MARTEAV, Doctore Medico, Præside.

An omni Apoplexiæ jugularium sectio?

CEREBRVM, rationis functionumque animalium propria sedes & organum, quasi totus est homo: eius mirabilis est structura, multis sinubus excavata, venarum & arteriarum labyrintheis plexibus implicita: substantia mollis & sequax, excipiendis ac retinendis rerum simulachris aptissima: temperies frigida, humida, pacatis & quietis sensuum operibus accommodatissima: ne quis ergo perperam arbitretur, cordi tantum refrigerando cerebrum impositum. Hæc pars suâ quâ valet virtute spiritus cudit animales, qui per nervos exinde commeant ad eas partes, quas oportet esse instructas motu & sensu. quo pluribus dotibus cæteris antestat partibus, eo crudelioribus divexatur morbis: proprio aliarumque partium vitio laborat: trunco corporis insidens, in se recipit, quidquid sursum effertur ab infernis, cuius assiduis haustibus inebriatur; sicque per venas, arterias, cœcosque ductus humor copiosus in eius substantiam transmittitur, quo imbuta humori congeneres quoslibet promit affectus. Hinc tota moles contaminatur, læduntur membranæ, irritantur nervi, ventriculi impediuntur, facultates conturbantur. Vnde errores mentis, præpostera ratiocinia, phrenitides, melancholiæ, incubus, coma, carus, lethargus, epilepsia, quæ nihil divinum admittit; & (quod malorum omnium cumulus est) Apoplexia, quæ uno quasi momento admissis habenis irruit, vix gradu testudineo recedit, nec citra labem principibus facultatibus inustam.

APOPLEXIA, omnium cerebri gravissimus ac infensissimus affectus, contagio febreque carens, quamvis peracutus, teterrimi proditoris instar ex insidiis, non sine vitæ periculo ægrum semper aggreditur, quovis loco, quovis tempore; adstantes etiam in metum conjicit; non sibi constant, qui cernunt ægrum, cui valetudo integra videbatur (nam ut multi sensim consumuntur langore, ita non pauciores fiduciâ secundæ valetudinis statim opprimuntur) lapsu præcipiti, veluti fulmine ictum sideratumque concidere, & sonum quemdam confusum, terrificum, ex anhelanti pectore, quasi vitæ iam corruentis fragorem, referre. διὰ παντελῆ στέρησιν τῆς ἐπιῤῥεούσης δυνάμεως generatur: hic enim mortis satelles, statim facultati animali vincula injicit, cuius sensum & motum captat, stricte ligat, & rationi lucem eripit, organa animæ ita occupans, ut intercepta lateat. æger veluti dormiens iacet, sine somno stertit, ad nullas inclamationes, nec ad quasvis collisiones expergiscitur; tam gravis torpor attonitum tenet, vt nullis stimulis, eum discutere queas; vnde iure potest dici ἀπόπληξια τοῦ φανταστικοῦ ἐκλελυμένης, καὶ γνώμης νάρκωσις, à syncope & ab hystericâ suffocatione, pulsu circa initia valido & pleno diffidens. Huius variæ differentiæ pro maiori aut minori respirationis læsione inducuntur; ἰσχυρή, vbi præter stertorem, spuma circa os collecta exitium portendit ineluctabile; ἀσθενὴς triplex, nunquam non acuta, dum intentus ac violentus, inæqualis ac intermittens, vel ad ordinem naturalem accedens, motus thoracis deprehenditur.

APOPLEXIAM præcedunt non raro, tanquam præcursores emissarij, vertigo, tremor, ac stupor: ipsam non sola dyscratia parit; nec sufficit; vix vapor; sed quispiam humor; raro bilis, sæpissime sanguis; qui cerebri substantiam obruit; ventriculos affatim implet, premit, obstruit; sic plerumque ictus sanguinis incautos siderat. Menstruorum & hæmorrhoïdum parens humor, in corpore præter naturam suppressus, nonnunquam per μετάστασιν ἀναῤῥόπως in cerebrum translatus, apoplexiam inducit; maxime vbi interceptis, compressis, & copiâ turgentibus venis & arteriis, vel spiritui vitali ad cerebrum via præcluditur: vel animalis ad organa sensus & motus descensu prohibetur. Quibus caput occasione aliquâ fuerit valde concussum, sanguine ab apertis, aut disruptis vasis per cerebrum effuso. ἀνάγκη ἀφώνους γίνεσθαι παραχρῆμα. Epilepsia, coma, lethargus, adauctâ materiâ, etsi viscidâ, frigidâ, in morbum attonitum degenerant: tunc ad cerebrum pessime sic affectum, oneris gravitate oppressum, confestim concurrunt ex omni parte sanguis & spiritus: qui ἐξάπτειν φλεγμονώδη efficiendo, malum gravissimum cum maiore ægri periculo ingeminant. an itaque bonum febrem apoplexiæ supervenire? Hac senes, crapulæ addicti, facile corripiuntur: cui etiam proni sunt, quibus à naturâ cervix brevis, aut angusta concessa est: caput amplum, rotundum, grave frequenti sopore tentatur: oculi tenebris offunduntur: corpus totum pigrescit inertiusque evadit: οἱ παχέες φύσει, ταχυθανατώτεροι τῶν ἰσχνῶν.

APOPLEXIA quo se prodit manifestius eo periculi plus inesse denuntiat. ἰσχυρή, ἀνίατος: adeo vt nullâ ratione possit curari nequidem ab Æsculapio. ἀσθενής, δυσκαταμάχητος: nisi obstructarum viarum libertas brevi comparetur, momentaneum affert suffocationis periculum: ægrum interficit: vel eam non raro excipit succedanea paralysis, calamitosa certe, nihilominus in huiusmodi casu deploratissimo nemini non optanda. occasio præceps, nullasque morbus præbet inducias: præsentem Medici, non αἱμοφόβου, opem efflagitat. Ἀποπληκτικοῖσιν αἱμοῤῥοΐδες ἐπιγενόμεναι χρήσιμον: sic arte & consilio facta detractio sanguinis ἀφωνίαν exolvit. tam late se diffundit, tuta acutissimorum anchora φλεβοτομίη. sanguis ex utrâque basilicâ pro vasorum plenitudine statim est detrahendus; clysmi paulo acriores injiciendi; saphenæ sectio, propter partes longius dissitas, tuncque frigore torpescentes, lentius præcipiti morbo occurrit; ranuncularum sub linguâ venarum diuisio, quia nec os diducere, nec linguam potest æger exerere, inutilis aut impossibilis; capillitij derasura, cucurbitulæ rubicantes, scarificationes, emplastra ἐπισπαστικὰ, partium frictiones, minoris sunt efficaciæ; purgantia δραστικώτερα (suo tempore proficua) neque repentinam morbi vehementiam, neque oborientem impetum sedant; ἔῤῥινα anceps remedium; totius negotij præcipuum feret punctum, venarum jugularium sectio, ad omnem apoplexiam curandam (fremant licet αἱμόφοβοι) nunquam omittenda.

IVGVLARES venas secare nequaquam periculosum, modo id opus à perito chirurgo administretur. ligatura non constringens, sed paulo laxior circà collum est circumducenda, vt vasa in situ maneant, & sanguis non guttatim per collum quasi collachrymando, sed in arcus figuram effluat. tundenda vena vulnere non amplo, non parvo; sed mediocri: non transversim, sed oblique secundum ipsius longitudinem. sublatâ ligaturâ statim (vt solet) fluxus quasi sponte sistitur: tunc sufficit fasciatio simplex ad continendum splenium, ex panno linteo quadruplicato, vulneri imponendum. vbi vero in magnâ spirituum efflatione, collo & venis multum intumentibus, orgasmo effervescens sanguis, quasi ergastulis non coërcendus, erumpit cum impetu: opus erit emplastro de mastiche, vel ad majorem tutelam suturâ, quam vocant involutam, acu minimâ & filo perficiendâ; hac arte ferocientis humoris cohibetur insultus; vulnerisque partes extimæ inter se agglutinantur. Num igitur falso nomen impositum, cum non juguletur, cui jugularis vena secatur? Nec est novum aut insolens illud præsidium, quod à pluribus annis, fœlici successu, à Medicis in usum revocatum est, ad curandos gravissimos capitis affectus: cephalæam, phrenitidem, maniam, inveteratas contumacesque oculorum inflammationes, & ipsam ἀφωνίαν. Iugularium sectio eripit plusquam decumanis fluctibus pene naufragum apoplecticum, aut properantia fata moratur. ad revellendam simul & derivandam, ab omnibus cerebri partibus, etiam intimis, materiam, quæ morbum committit, nullum est ipsâ presidium efficacius; omni apoplexiæ ἡγεμονικόν est. dum à jugularibus externis, cum internis communicantibus, cito (vt expedit) & in copiâ magnitudini morbi analogâ, evacuantur humores: eorum orgasmum cohibet aut sedat; solvit & arcet τῶν φλεβῶν ἔμφραξιν; obstructiones reserat; spiritibus aditus & vias patefacit; omnia subducto morbi pabulo contemperat; vires recreat; naturam oneris parte levatam reddit expeditiorem; & liberiore factâ respiratione ægrum ab imminenti periculo tutius vindicat.

Ergo omni Apoplexiæ jugularium sectio.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.

M. Michaël Denyau, Chirurg. Prof.
M. Claudius de Frades.
M. Ægidius le Bel, Vnic. Fratr. Reg. Med. ord.
M. Abrahamus Theuart.
M. Nicolaus Lienard, Scholæ Prof.
M. Philippus Douté.
M. Tussanus Fontaine.
M. Franciscus Pajot.
M. Florimundus Langlois.

Proponebat Lutetiæ CAROLVS LE LONG, Pruvinæus. A. R. S. H. M. DC. LXV.